МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

присвячена пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи Дмитра Мусійовича Фесенка

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

ПОЛТАВА 2018

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1
А 43

«Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 20 квітня 2018 року). – Полтава, 2018. – 360 с.

Редакційна колегія:
Дорогань-Писаренко Л. О. – к.е.н., доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, декан факультету обліку та фінансів.
Канцедал Н. А. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, заступник декана по денній формі навчання зі спеціальності «Облік і оподаткування».
Плаксієнко В. Я. – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку.
Яловега Л. В. – к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку, заступник завідувача кафедри бухгалтерського обліку з наукової роботи.
Лега О. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Великої Вітчизняної Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка**.**

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 8 від 23.04.2018 р.)

© Полтавська державна аграрна академія, 2018

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 « Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_015
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», № 237 від 08 жовт. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : http: // www. zakon.rada.gov.ua.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» № 559 від 30 лист. 2001 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : http: // www. zakon.rada.gov.ua.
4. Цивільний Кодекс України : за станом на 16 груд. 2003 р. .[Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : http://www.zakon.rada.gov.ua.

Я. В. Жайворонок, здобувач СВО «Магістр»
О.Г. Пономаренко, к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку
Полтавська державна аграрна академія

ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ У СИСТЕМІ ОБЛІКОВИХ КАТЕГОРІЙ

Належним чином організований облік виробничих запасів, тобто якісна інформація про їх наявність та рух, має суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства. Присутність значної кількості виробничих запасів на підприємствах здатна спричинити як негативний, так і позитивний ефект на загальний економічний стан підприємства.

Вивчення наукових праць та практичного досвіду показало, що підходи дослідників до трактування поняття «виробничі запаси» носять суб'єктивний характер та містять значні розбіжності до визначення виробничих запасів, як облікової категорії. У зв'язку з чим визнано що поняття «виробничі запаси», не зважаючи на значне змістовне наповнення та розробки науковців, спрямовані на термінологічну узгодженість об'єктів бухгалтерського обліку, нажаль, на сьогодні є не конвенційним [3, с. 245].

Погляди вчених та їх пропозиції стосовно визначення поняття «виробничі запаси» різні, відсутність термінологічної узгодженості об'єктів бухгалтерського обліку призводить до виникнення ряду проблемних питань на методичному рівні їх облікового відображення [3, с. 245].

Поняття матеріальних і виробничих запасів є дискусійним і трактується в літературних джерелах неоднозначно. Плутанина у трактуванні посилюється ще і обмеженим визначенням категорії у відповідному П(С)БО 9 «Виробничі запаси», що лише деталізує перелік напрямів їх використання [6].

Визначення сутності виробничих запасів, як об'єкта бухгалтерського обліку та їх місця в системі категорійного апарату стає першочерговим завданням для задоволення інформаційних потреб користувачів бухгалтерської інформації. Так, в ході дослідження встановлено місце виробничих запасів в категорійному апараті теорії бухгалтерського обліку (рис. 1).

На рис. 1 відображено взаємозв'язок базової категорії «запаси» із

поняттями та термінами об'єктів бухгалтерського обліку, що дозволяє визначити «виробничі запаси» поняттям та усуває категорійні неузгодженості при їх визначенні. На ряду з використанням поняття «виробничі запаси» застосовують ряд інших понять, зокрема «запаси», «матеріальні запаси», «матеріальні цінності», «матеріальні ресурси», «оборотні матеріальні активи», «предмети праці» тощо.

Ототожнення їх є науково необґрунтованим, оскільки кожне з них має самостійне значення та власне тлумачення. Тому необхідним постає розмежування підходів до їх трактування для досягнення конвенційності понять [3, с. 246].

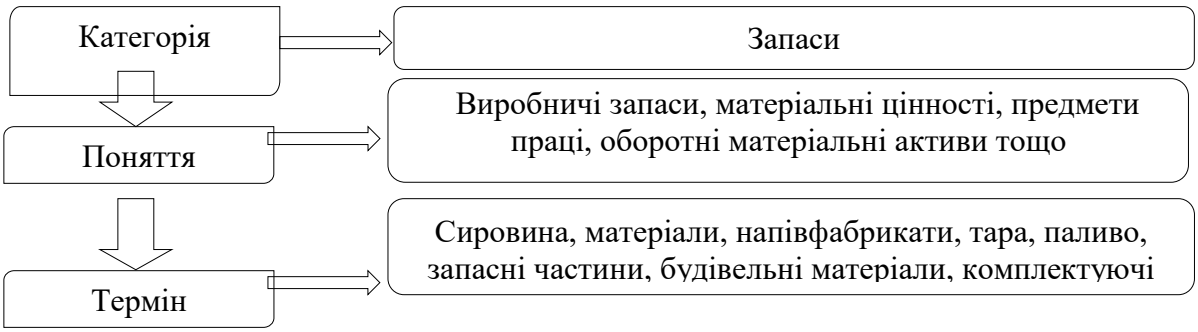

Рис. 1. Місце виробничих запасів в системі категорійного апарату

На необхідності розмежування понять наголошує О. М. Кузьменко, зазначаючи, що розбіжності у визначенні об'єкта обліку матеріальних ресурсів пояснюються не розробленим и методологічними принципами окремих розділів бухгалтерського обліку, а також не досить чітким тлумаченням об'єкта обліку, наявності і руху матеріальних ресурсів, здійснення контрольних функцій щодо їх використання та забезпечення збереження власності [1, с. 261].

Виробничі запаси входять до складу матеріальних запасів. Так, під матеріальними запасами необхідно розуміти ресурси засобів виробництва та предметів споживання, які призначені для забезпечення безперервності суспільного виробництва.

Окландер М. А. зазначає, що матеріальні запаси – це «продукція виробничо-технічного призначення, яка знаходиться на різних стадіях виробництва і обігу, вироби народного споживання та інші товари, що очікують на вступ у процес виробничого або особистого споживання [5, с. 97]. Поняття «матеріальні запаси» носить більш загальний характер, оскільки окрім виробничих запасів включає всі наявні товарно-матеріальні цінності, що відображається в складі оборотних активів суб'єкта господарювання (виробничі запаси, напівфабрикати, малоцінні швидкозношувані предмети, готова продукція, товари, біологічні активи, незавершене виробництво, брак тощо).

Широко вживане в економічній науковій літературі поняття «виробничі ресурси» є найбільш узагальнюючим серед інших понять, оскільки за функціональністю включає такі види ресурсів як фінансові, матеріальні, трудові, земельні, інформаційні та інтелектуальні. Погоджуємося з думкою Л. М. Матросової та С. А. Носкової, які в своїх дослідженнях визначають

сутність поняття «виробничі ресурси», як сукупності певних чинників (запасів, джерел, засобів та предметів праці), які має в наявності підприємство, а також можуть бути мобілізовані та використані ним для досягнення конкретної мети й одержання очікуваного результату в певний проміжок часу [2, с. 210].

В процесі дослідження необхідним також є ототожнення поняття «матеріальні запаси» з поняттям «матеріальні ресурси». Під матеріальними ресурсами розуміємо джерела забезпечення процесу виробництва, що виступають одним із видів економічних ресурсів і охоплюють тільки предмети праці, на відміну від матеріальних цінностей.

Щодо понять «засоби праці» та «предмети праці», то відмінність між ними полягає в тому, що перші приймають участь у виготовлені продукції і частково переносять свою вартість на новостворений продукт, а другі повністю переносять свою вартість на новостворений продукт. Звідси, виробничі запаси відносяться до предметів праці. Також, до них належать незавершене виробництво, напівфабрикати, МШП та виправний брак, щодо якого прийнято рішення на виправлення.

На думку Л. В. Титенко для цілей бухгалтерського обліку тлумачення терміну «виробничі запаси», як облікової категорії має містити такі основні моменти, як визначення термінів і напрямків використання, а також джерел відшкодування вартості виробничих запасів. Вона пропонує наступне уточнене визначення: виробничі запаси – це частина матеріальних ресурсів підприємства, які представляють собою сукупність предметів праці, які знаходяться на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих, палива, тари і тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що складають матеріальну основу продукції підприємства, надають їй необхідних якостей, приймають участь у виробництві протягом одного виробничого циклу і повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції. Запропоноване поняття «виробничі запаси» підкреслює матеріальну та витратну природу виробничих запасів, одночасно з цим відокремлює їх від сукупних матеріальних ресурсів підприємства, визначає джерела відшкодування їх вартості [7].

Список використаних джерел:

1. Кузьменко О. М. Сутність виробничих запасів та їх класифікація / О. М. Кузьменко // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: А. М. Мороз (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2008. – Вип. 12. – С. 259-267.
2. Матросова Л. М. Теоретичні засади поняття «виробничі ресурси підприємства» та їх класифікація / Л. М. Матросова, С. А. Носкова // Економічний вісник Донбасу –2(24). – 2011. – С. 207-211 12.
3. Мельник Н. Б. Оцінка вибуття запасів при періодичній та постійній системах обліку / Н. Б. Мельник // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 2. – С. 245-250.
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [Електронний ресурс] / Міністерство Фінансів України – Режим доступу :

http://www.minfin.com.ua.

5. Окландер М. А. Логістичний підхід як загальнонаукова методологія досліджень / М. А. Окландер // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Зб. наук. пр. №499. Серія: Логістика. — Львів: Вид.-во НУ «Львівська політехніка», 2004. — С. 98-101.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено Наказом Міністерства Фінансів України № 246 від 20 жовт. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : http: // www. zakon.rada.gov.ua.

7. Титенко Л. В. Економічна сутність виробничих запасів / Л. В. Титенко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – Вип. 18. – С. 361-369. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2011_18_47.

Н. А. Канцедал, к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку
А. М. Нікіфорова, В. І. Руденко, здобувачі СВО «Магістр»,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Полтавська державна аграрна академія

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ІНТЕРНЕТ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Специфіка функціонування сучасних підприємств свідчить про широке використання інтернет-мереж не лише для потреб адміністративної, а й для інших потреб господарської діяльності. Однак, на практиці витрати, пов’язані з оплатою вартості послуг із доступу до глобальної мережі, як правило, помилково відносять до адміністративних, оскільки немає відповідного законодавчого роз’яснення щодо конкретного їх віднесення до тієї чи іншої групи бухгалтерських витрат.

Тобто, гіпотетично витрати на Інтернет в залежності від їх призначення можна вважати виробничими, загальновиробничими, адміністративними, збутовими та іншими операційними, що прямо не суперечитиме нормам П(С)БО 16 «Витрати» [3]. Але, слід мати на увазі, що порядок визнання та обліку, а також відображення у фінансовій звітності таких витрат є різним, тому для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності на підприємстві необхідно розподіляти витрати на Інтеренет між різними напрямами використання.

Для цього на підприємстві необхідно визначити перелік складових, на які розподіляються такі витрати, а також визначити порядок розподілу таких витрат. Відповідно, частина витрат, що є складовою виробничих буде віднесена на рахунок 23 «Виробництво», загальновиробничих – на рахунок 91 «Загальновиробничі витрати», адміністративних та збутових – відповідно, на рахунки 92 «Адміністративні витрати» та 93 «Витрати на збут» [1, с. 31].

Слід зауважити, що на даний час законодавчо закріпленої методики розподілу вартості послуг за доступ та користування мережею Інтернет не існує. І очевидно, що в залежності від видів діяльності підприємства, кількості